

N:o 15.

Ank. till Riksd. kansli den 7 febr. 1893, kl. 12 midd.

Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition, angående försäljning till Östersunds stad af kronans andel i ett inom stadens område beläget skogsskifte.

(I. A.)

I en till Riksdagen aflåten, till statsutskottets förberedande behandling öfverlemnad proposition (n:o 7) af den 10 december nästlidet år inhemtas, att af ett å Östersunds stads område beläget, med litt S. å en af stadsingenjören E. Runeberg år 1891 upprättad karta betecknad skogsskifte tre sjundedelar tillhöra kronan, hvaremot de återstående fyra sjundedelarne egas af Östersunds stad. Den kronan tillhöriga delen af skogsskiftet, som låge i samfällighet med stadens andel, hade förr varit landshöfdingen i Jemtlands län på lön anslagen, men vore numera till statsverket indragen och utarrenderad till den 14 mars 1894.

I en af Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet med skrifvelse den 26 september 1891 öfverlemnad, till Kongl. Maj:t stäld skrift hade, enligt hvad i samma proposition vidare meddelas, stadsfullmäktige i Östersund, med bifogande af utdrag af stadsfullmäktiges protokoll den 7 oktober 1890 och den 20 januari 1891, anhållit, att Östersunds stad måtte få från kronan förvärfva den andel af omförmälda skogsskifte, som innehades af kronan, med rätt för staden att samma andel tillträda vid arrendetidens utgång den 14 mars 1894.

Af förenämnda utdrag af stadsfullmäktiges protokoll framginge, att, sedan stadsfullmäktige uppdragit åt stadens drättselkammare att verkställa utredning angående värdet å det ifrågavarande skogsskiftet, samt

drätselkammaren anmodat dels jägmästaren i Norra Jemtlands revir E. A. Malmborg att värdera den å skogsskiftet växande skogen och dels förre riksdagsmannen Hans Andersson i Bringåsen att afgifva yttrande angående skogsskiftets värde i öfrigt, bemälde personer, hvar för sig, verkställt uppskattning af skogsskiftets värde och afgifvit skriftligt utlåtande i sådant hänseende, hvilka utlåtanden funnes intagna i stadsfullmäktiges protokoll.

Jägmästaren Malmborg hade dervid, med förmälan att enligt landtmäterihandlingarna från länets landtmäterikontor skogsskiftet, efter afdrag af hvad jernvägen upptoge, innehölle en ytvidd af 6,11 hektar, uppskattat den derå befintliga skogen, som beräknats innehålla 733 kubikmeter, i anseende till skogens närhet till lätt afsättlig ort och därför att värdefull tall till en del förekomme, efter ett pris af 2 kronor per kubikmeter, till 1,466 kronor och jordvärdet, efter 10 kronor per hektar, till 61 kronor 10 öre; hvadan alltså hela skogsviddens värde skulle uppgå till 1,527 kronor 10 öre.

I det af förre riksdagsmannen Hans Andersson i Bringåsen afgifna utlåtande hade anförts, att, då skogsskiftet utgjordes af en oformlig, lång och smal egofigur, belägen mellan Storsjöns strand och landsvägen, och jordmånen vore mager och stenbunden samt således föga lämplig för odling, jorden i sig sjelf syntes ega ett relativt ringa värde, synnerligast som samfälligheten låge långt utom stadsplanen och icke kunde till byggnadstomter upplåtas. Till följd af dessa ogynsamma omständigheter syntes den å skiftet växande skogen, hvilken dock för närvarande endast vore duglig till ved, vara den faktor, som hufvudsakligast borde vara bestämmande vid skiftets uppskattning i penningar. Men då denna skog vore en ofelbar snöskärm och ett absolut nödvändigt skydd mot all den yrsnö, som af vestliga och nordliga vindar tillfördes från Storsjön och som den förutan skulle i stora massor hopa sig på landsvägen och i hög grad försvåra, för att icke säga omöjliggöra, trafiken efter densamma samt äfven blifva hinderlig för den nära intill liggande jernbanan, borde skogen, så mycket möjligt vore, sparas, hvadan den icke heller kunde uppskattas till samma värde, som om den finge efter godtycke utan vidare till ved nedhuggas. En mycket sparsam gallring måste så mycket mer iakttagas, som skiftets bredd på sina ställen utgjorde blott några få meter. Här af följde åter, att skiftets afkastning icke kunde betäcka räntan på någon högre summa. Med anledning af dessa förhållanden kunde samfälligheten icke uppskattas till högre värdebelopp än 600, högst 700 kronor.

Öfver ansökningen hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande inhemtat

yttrande från dåvarande domänintendenten i länet, öfverjägmästaren Fr. Tigerhielm, hvilken till alla delar instämt i den af förre riksdagsmannen Hans Andersson uttalade mening angående skogsskiftets värde samt hemställt, att staden Östersund måtte få köpa ifrågavarande, för kronan alldeles obehöfliga jordlott emot ett åsatt pris för det hela af högst 700 kronor.

För egen del hade Kongl. Maj:ts befallningshafvande i ofvanberörda skrifvelse anført, att, då området, som, jemte annan fastighet, vore till den 14 mars 1894 upplåtet till enskild person mot årligt arrende af 100 kronor, icke vore för något statsverkets ändamål behöfligt, Kongl. Maj:ts befallningshafvande väl ansåge detsamma icke vidare böra för kronan bibehållas, utan enligt derom gällande stadganden, efter arrendetidens utgång, försäljas; men då lägenheten, ehuru den icke med någon fördel kunde af kronan användas, likväl i enskild persons ego finge anses, i följd af sin belägenhet i närheten af staden mellan Storsjön och jernbanan, ega icke så obetydligt värde såsom lämplig plats för någon industriell anläggning, hyste Kongl. Maj:ts befallningshafvande den mening, att egendomen kunde förmånligare försäljas på offentlig auktion, der den enskilda spekulationen antagligen skulle göra sig gällande, så att ett högre pris kunde betingas än det, hvartill området uppskattats vid den af stadsfullmäktige föranstaltade värdering. Förefunnnes verkligen den uppgifna nödvändigheten att bibehålla den å lägenheten växande skogen såsom skydd mot snöstormar för jernbanan, borde en dylik omständighet, i stället för att föranleda till sänkning af priset vid försäljning till staden eller enskild person utan garanti för att i framtiden hänsyn tages till nämnda nödvändighet, tvärtom från statens synpunkt betinga högre pris på egendomen och tagas i betraktande vid afgörandet, huruvida egendomen borde för kronan bibehållas eller icke. Kongl. Maj:ts befallningshafvande ansåge sig därför och då stadsfullmäktige icke ens uppgifvit, att ifrågavarande lägenhet vore för något stadens särskilda ändamål behöflig, icke böra tillstyrka, att lägenheten, derest den icke skulle för kronan fortfarande bibehållas, försåldes i annan ordning än som för kronans egendomar i allmänhet funnes föreskrifven.

Domänstyrelsen, hvars yttrande i ärendet inhemtats, hade dervid anført, att, då kronans andel uti ifrågavarande skogsskifte icke vore för skogsväsendets räkning behöflig och, efter hvad Kongl. Maj:ts befallningshafvande meddelat, icke heller för annat statsändamål användbar, stadsfullmäktiges ansökning att få förvärfva samma andel syntes, i betraktande deraf att stadens och kronans till arealen obetydliga

andelar nu låge i samfällighet, och någon trygghet för skogens bibehållande såsom skydd mot yrsnö endast kunde vinnas derigenom, att kronans andel, då den försåldes, komme i stadens ego, vara förtjent af afseende; och hade domänstyrelsen hemställt, att stadsfullmäktige i Östersund måtte berättigas att mot ersättning, som skulle bestämmas i enlighet med kongl. förordningen angående jords eller lägenhets afstående för allmänt behof den 14 april 1866, till sig lösa kronans andel i berörda skogsskifte, att tillträdas vid nu löpande arrendeperiods slut den 14 mars 1894.

Med afseende å hvad i detta ärende förekommit har Kongl. Maj:t, som, enär den å ifrågavarande skogsskifte befintliga skogen, enligt hvad upplyst blifvit, icke kunde i någon väsentligare mån afverkas, utan att trafiken å landsvägen och den i närheten af skogsskiftet framgående jernbanan under vissa tider utsattes för hinder och svårigheter till följd af yrsnö, ansåge den af förre riksdagsmannen Hans Andersson verkställda uppskattning, vid hvilken tillbörlig hänsyn tagits till nämnda förhållande och emot hvilken domänintendenten å kronans vägnar icke haft något att erinra, böra läggas till grund vid bestämmandet af skogsskiftets värde, nu föreslagit Riksdagen att medgifva:

att kronans andel i berörda, inom Östersunds stads område belägna skogsskifte måtte till Östersunds stad försäljas mot en köpeskilling, beräknad efter ett värde å skogsskiftet i dess helhet af sjuhundra kronor, och med tillträdesrätt den 14 mars 1894;

äfvensom att den inflytande köpeskillingen måtte, på samma sätt som köpeskillingarne för försålda mindre kronoegendomar, användas till inköp för kronans räkning af skogbärande eller till skogsbörd tjenlig mark.

Vid behandling af förevarande ärende har utskottet fäst sin uppmärksamhet vid den märkliga skillnaden emellan det af jägmästaren i orten beräknade och det af Kongl. Maj:t, med anledning af enskild persons utlåtande, föreslagna värdet å ifrågavarande skogsskiftesandel. Anledningen till det lågt satta värdet å kronans berörda område har uppgifvits vara, att den å detsamma befintliga skogen icke kunde i någon väsentligare mån afverkas, utan att trafiken å landsvägen och den i närheten af skogsskiftet framgående jernbanan under vissa tider utsattes för hinder och svårigheter till följd af snöyra. Men någon af dessa omständigheter påkallad inskränkning i köparens disposition af skogen synes

icke vara ifrågasatt. Fastmer framställer sig möjligheten deraf att, sedan skogsskiftet blifvit kronan afhändt, afverkning af skogen må kunna ega rum med den påföljd, att staten nödgas, för uppförande af snöskärmar till skydd för jernvägen, genom expropriation åter tillvinna sig delar af detsamma. Härtill kommer att, på sätt Kongl. Maj:ts befallningshafvande i länet framhållit, stadsfullmäktige i Östersund, till hvilken stad skogsskiftesandelen enligt Kongl. Maj:ts förslag skulle komma att afyttras, icke ens uppgifvit, att ifrågavarande lägenhet vore för något stadens särskilda ändamål behöfelig. Då emellertid i detta ärende, deri, så vidt af handlingarna framgår, jernvägsstyrelsens utlåtande icke blifvit inhemtadt, ej lemnats fullständig utredning, huruvida den å det ifrågavarande skogsskiftet befintliga skogens bibehållande må vara till skydd för statsjernvägen erforderligt, får utskottet hemställa,

att Kongl. Maj:ts förevarande framställning icke må af Riksdagen bifallas.

Stockholm den 7 februari 1893.

På statsutskottets vägnar:

GUSTAF SPARRE.